

AREGGELE

Ara 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 143-26, JOZS. 34-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évről 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 1.50 szokol, 1.20 litra, 1 francia frank.

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JOZSEF 3-30, JOZSEF 10-16

V. évfolyam

Budapest, 1926 július 26.

30. szám

Posta Sándor hősies küzdelem után elbukott az öttevényi terrorkerületben „Közigazgatási erőszakoskodás és a lelkekre gyakorolt presszió buktatott el” — mondja Posta Sándor Turi 5481, Posta 1996 szavazatot kapott

Öttevény, július 25.

(A Reggel kiküldött munkatársától. Az öttevényi választókerületben vasárnap a haladás és a demokrácia eszméjéért való lelkesedés mérkőzt meg a választási furfanggal, az állami közigazgatás irgalmatlan nyomásával és a községi plébánosok szenvedelmes erővel latbavetett egyházi tekintélyével. És ha a lelkesedés ezáltal alulmaradt is az állami és egyházi presszióval szemben,

ennek okát kizáróan a közigazgatási és lelki terrorban kell keresni, valamint az ellenzéki szervezkedés kezdetlegességében.

Ha megmondjuk, hogy ebben a választókerületben évtizedek óta a néppárti klerikalizmus volt az ur, ha megmondjuk, hogy a kereszténypárti vezérkar, amelynek élén Haller István, a numerus clausus megalkotója, költséget és fáradságot nem kímélve buzgkodott, éppen erre való tekintettel bizonyosra vette, hogy dr. Posta Sándor még a képviselői ajánlathoz szükséges aláírásokat sem fogja tudni összehozni, akkor a demokrácia párt jeleire leadott négy híjján kétezer szavazatban föl kell ismernünk a demokrácia erkölcsi győzelmét. És azt az erkölcsi győzelmet annál jobban kell méltányolnunk, mivel

a választóknak a szavazástól való szokatlanul nagyarányú tartózkodása döntő bizonyítékát adja a Posta Sándorral szemben kifejtett közigazgatási presszióknak és lelki terrornak.

A kerület 13.074 választója közül mindössze 7477 szavazott, vagyis alig több mint 50%.

Turi Béla, a keresztény gazdasági párt jelöltje 5481 szavazatot kapott, Posta Sándor pedig 1996-ot.

Turi Béla reggel 9 órakor 128 szavazattal vezetett, déli 12 órakor 1907-tel, délután 5 órakor 3301-gyel, este 1/8 órakor pedig 3462-vel. A „Magyar Távirati Iroda” a szavazatoknak ezt az arányát hozta nyilvánosságra, mint hivatalos eredményt, a késő esti órákban azonban befutott az utolsó három község választási eredménye is és a Turi-párti szavazatok többsége ezzel együtt 3485-re emelkedett. A Reggel munkatársa beszélt a választás befejezése után

Posta Sándorral.

aki így magyarázta meg bukását:
— Előre kell bocsátanom, hogy amíg Turi Béla érdekében még a választás napján is öt kereszténypárti és kormánypárti képviselő buzgokodott és pedig Haller István, Haller József, Barlos János, Fröhöwirth Mátyas és Dröhr Imre, addig engem az ellenzék, kevés barátom kivételével, cserbenhagyott és Pakots Józsefnek kívül csak a szocialista Esztergályos tartott ki mellettem az utolsó percig. El kell mondanom azt is, hogy a hivatalos névjegyzékből egész sor választót töröltek, természetesen úgy, hogy

két Turi-párti választó törlését hatvan demokráciapárti törlése követte.

Az apró-cseprő visszaélések és választási trükkök tömegét szinte lehetetlen felsorolni. Szent

Ivánban például egy választó „Kun Bélára” szavazott és szavazatát, minden tiltakozás ellenére, — Turi Béla javára írták. Kun Béla vagy Turi Béla, nekik, úgy látszik, mindegy. Az egész választás alatt

a legféltetlenebb papi terrort fejtették ki szavazóimmal szemben.

A papok feszülettel a kezükben jártak házról-házra korteskedni, de a presszióban nem maradtak el mögöttük a nagybirtokosok sem. Bezi községben Hilbert Ferenc, az uraság kijelentette eszéleinket,

ha rám szavaznak, utóljára eszik a kenyerét.

Nagy sérelme pártomnak az is, hogy bizalmi-férháinkat a legtöbb helyütt és a legkülönböztetebb ürüggyekkel visszautasították. Torma Károly dunaszegi törvénybíró a legnagyobb terrorral lépett föl szavazóimmal szemben és az egyik községi segédjegyző bérencékkal verte be éjnek idején a demokráciapárti szavazók ablakait. Gönyűn

megpofoztatták a választóimat,

míg a nagybirtokosok kocsin fuvarozták cseledeiket a szavazatszedőküldötségek elé. Ilyen terrorral szemben négy híjján kétezer szavazatot összeszedni: fölér olyan győzelemmel, amelyet reális körülmények között lehet kivéni... Beszélünk ezután

Pakots Józseffel

is, aki így nyilatkozott A Reggel munkatársának:

— Az öttevényi kerületben a reakció rettentés terrorja szokatlan formában nyilatkozott meg. Már az utolsó héten, amikor beszélni, programbeszédet tartani nem volt szabad, azzal hágták át a törvényes rendelkezéseket, hogy megzavarásról szövetkezési üléseket hívtak össze, amelyeken Czettler Jenő nemzetgyűlési képviselő, a Keresztény Gazdasági Párt tagja, mint a szövetkezet kiküldötte, ugynevezett „szakelődásokat” tartott és ezeket felhasználta arra, hogy Turi mellett agitáljon. A választás előtti két napon már látható volt, hogy az izgatás milyen mély nyomokat hagy a kerületben.

Az ellenzék vezető embereit, kövekkel dobálták meg s az utakat elzárták, hogy be ne jussanak a községekbe.

Ott, ahol mégis megjelenhettek, nyomban előkerültek a csendőrök, halóságai személyek és fölcsatolták az összegyűlt tömeget. A választás napján valamennyi szavazóhelyiségben ott volt a község katolikus papja, egész előjárósága, bírja, jegyzője és a csendőrök és így képzelhető az a hatás, amelyet a választókra ezen a hivatalos fölvonulás gyakorolt. Vasárnap tizenkét községet jártam be és megállapítottam, hogy

a szavazóhelyiségek körül a Turi-párt emberei szabadon folytathatnak agitációt.

A mi jelöltünk bizalmi-jait a legtöbb helyen visszautasították. Az egyik községben bent a szavazóhelyiség falán a következő fölírással szerepelt az ellenzék párt: „A nemzeti szociáldemokrata párt jelöltje: dr. Posta Sándor.”

... pusztuljon más is!

Mi voltál, szépséges Páris, a szívnek, a léleknek, a képzeletnek, tudja még itt valaki? Oh igen, mi tudjuk még, mi még érezzük, mi két világ szétszakított szívű gyermekei, mi négy X körül támolygó generáció. Az oroszoktól, az orosz intelligencia egymást követő ifjúságától volt szokás azt mondani, hogy két hazájuk van: az egyik Oroszország, a másik Páris. Ezek a fiatal oroszok Párisban töltötték a fogékony esztendeiket, azután is a teleiket, otthon az ő fölvid moszkovita világukban franciául beszéltek, francia sajtóból meg könyvből inhaláltak az otthon annyira hiányzó kultúrát és szabadságot. Minékünk is, magyar polgári fiataloknak, egy kicsit hazánk volt az a messze ragyogó Páris, ahová sóhajaink, álmaink többször jártak mint jómagunk, hiszen mi szegény náció vagyunk. A francia literatura nagyjain tanultunk irodalmat, Európát, emberiséget; Stendhal, Flaubert, Balzac, France magasrangú könyveik voltak azok, amelyekben a mi mai regényirodalmunk nevelődött és amelyeken át a mi művelt közönségünk a nyugatéval egy nivóra emelkedett. Piktoraink, szobrászaink, tanáraink ifjú korukban Párisba zárandókoltak, oda tódult öt földrésztanuló, ujhodó, teremő vágyaival, a szellem, az élet, a szabadság fővárosába, az emberi genie fel- és leszálló állomásaira, a Phoibos Apollon halhatatlan sugárzásának földi székhelyére, a fénylő Párisba, a Ville Lumière-be. Ott kezdtek az udvarok tanulni pompát, a napkirály alatt, az udvaroncok és udvarlók oda jártak idomulni, finomulni. S igen, oda járt Párisba a válságos tizenhétéves század eszmélő emberi, polgári öntudata Rousseau és Voltaire felemelő és szabadtó eszméihez és tanításaihoz. Baesányink is a mi tunyálkodó, romló nemességünkre frissen kiált, szemrehányva: Vigyázó szemetek Párisra vessétek! Párisra, honnét új világ készül a nyakatokba zuhogni! És a francia forradalom tüzfénye s az új Nagy Sándornak, Napoleonnak, a véres Edisonnak az új törvényei alatt kezdett ez a vaksi, babonás Európa új társadalmi rendet, új politikát, új iskolát. Franciaország megfogta varázsával a világot. Nekünk is, fiataloknak, igenis, szerelmünk volt Páris, a francia szó, a francia lélek. Hozzánk tartozó volt, ami francia, mert azt minden emberhez tartozónak éreztük. A Dreyfus-pör, Zola szentgyörgyi viadalma egy szabadságimádó Európa álmatlansága és boldogsága volt. Persze, hogy a hivatalos Páris mit esnált, azt mi nem tudtuk; nekünk mellékes magyaroknak nem volt külpolitikánk, az a Ballplatz volt. Egy ország, amely önelégültséget elvesztette, amelynek rajongását, vagy gyűlöletét Bécsből irányították és zsoldos tollak fűtötték. Most pedig... vége. Nekünk végünk lett; és vége régén annak a szívünk szerette Párisnak. És most következik az ő Trianonjuk. És mi a mi régi szívünk Párisát nem tudjuk felteni, nem tudjuk sajnálni. Páris fölé hajol a fantóm: a eső nyomora, züllése, pusztulása, minden rondasága és kétségbeesése. „Hadd jöjjön más is, pusztuljon más is!” Ez csak jó lehet nekünk. Ennyit érzünk. Barbár bosszút, fukar közönyt, szesz örömet, Magadnak köszönd, Páris!

Mit irt Poincaré, Franciaország utolsó reménysége, az újra- éledő frank miniszterelnöke, négy hónappal ezelőtt A Reggel-nek

(A Reggel tudósítójától.) Tavasszal, amikor a frankbotrány az egész világ közvéleményét Magyarországra ellen hangolta, A Reggel fölvilágosító leveleket irt a világ nagy embereihez, az államhatalom, a politika, a tudomány és a művészetek kiváló egyéniségeihez, amelyekben a magyar igazság fájdalmas, de büszke hangján kérte ki ezeknek a férfiaknak a véleményét hazánk tiszta multjáról és könyves jelenéről. M. Raymond Poincaré, akkor csupán a szenátus tagja, a szenátus levél-papírján, kézírásos levélben küldte be a vá-

laszt. Azóta a skartbatett, elvonult Poincaré, mint a francia polgárság utolsó reménysége, tért vissza a Bourbon-palotába, a „nagy, nemzeti egység kabineteinek” élén. Így vált A Reggelhez írott levele emberi dokumentumból — politikai dokumentummá.

A ma Poincaréjának szava persze súlyosabb, aktuálisabb, izgalmasabb, mint a tegnapi Poincaréjaé, viszont ez a levél így tanulságosabb, még gondolalkeltőbb számunkra. A Reggel az eredeti levél másolatát is közli alább, a hivatalos és műkedvelő grafológusok örömeire.

SZENÁT

22 mai 22

Paris en le 22 mai 1926,
Le Français n'attachent certainement pas à l'assassinat de François Rappin la responsabilité de ce crime. Connus par quelques faits avérés, mais, lorsque vous parlez de « l'assassinat de Rappin », de la part de « l'ennemi », et lorsque vous dites que les « esprits de Hongrie », l'ont commis, vous répétez franchement qu'il s'agit de faits de condamner le « parti de droite » qui ont, en 1926, « fait » l'assassinat de Rappin dans le

J'accuse. C'est un délit terrible au
niveau qui a amené la chute
de la Hongrie, et le traité de
Trianon n'a été que le « carreau
grasse de leur faute ». Cette
faute, elle n'est pas, n'est
pas celle de tout le peuple
hongrois, mais elle est
la responsabilité, plus d'hommes
aux autres pour la présence de
de sentiments profondes pour les
« Rappin », comme le dit
la responsabilité de ce crime de
« l'ennemi ».

R. Poincaré

SZENÁTUS március 22

Szerkesztő Ur,

a franciák bizonyára nem az egész magyar népet teszik felelőséért azokért a bűnökért, amelyeket egyes pénzhamisítók követtek el.

De amikor ön „a trianoni béke romboló hatásáról” beszél és amikor ön azt állítja, hogy ez a béke demoralizálhatta bizonyos lelkületeket Magyarországon, ugyanakkor engedje meg, hogy erre ezintén válaszoljak: igazságosabb volna, ha azoknak a vezérférfiaknak tetteit ítelnék el, akik 1911-ben Ausztria-Magyarországot háborúba kergettek. Az ő gyűlöletes kezdeményezésük volt az, amely Magyarország legyőzöttségét földözölte és a trianoni béke nem egyéb, mint az ő hibájuk következménye. Azonban ezt a hibát sem lehet az egész magyar népnek tulajdonítani. És minél határozottabban fogja a magyar nép ezt a hibát megtagadni, annál erősebben fogja bizonyítani a többi nemzet szemében, hogy békés érzelmei hatják át.

Fogadja, Szerkesztő Ur, megkülönböztetett tisztelettem kifejezését,
R. Poincaré

SZENÁT

Unni Miklós Lajos
Dru... a a Reggel

Budapest
Hongrie

R. Poincaré

Pesthy igazságügyminiszter nyilatkozik

Windischgrätz herceg háziőrizetbeviteléről

Windischgrätzen kívül valószínűleg Nádosy is háziőrizetbevitelét kéri a Törek-tanáctstól. — A legbefolyásosabb kormánypárti képviselők támogatják Windischgrätz és Nádosy kérelmét

(A Reggel tudósítójától.) Herceg Windischgrätz Lajos, aki kiújult harcúrti betegségével rabkórházban fekszik, a Reggel mult-heti számában megirtuk, háziőrizetbehelyezését akarja kérni a bíróságtól. A herceg szombaton érintkezésbe lépett védőjével, Ulain Fernuccel és megállapodott vele, hogy a kérvényt néhány napon belül beterjeszti a törvényszék Törek-tanácsához. A Reggel beszélt

Pesthy Pál

igazságügyminiszterrel, aki a következő kijelentéseket tette:

— Eddig nem értesültem a följeljesztésről és tudomásom szerint Windischgrätz részéről a védelem még nem is tárgyalt ítéletekkel a háziőrizetbevitel ügyében. Péntek reggel óta szabadságon vagyok, jövő szombatiig uzdi bir-

tokomon tartózkodom, eddig az ideig tehát nem is kerülhet kezembe a följeljesztés. Visszatérésem után természetesen majd foglalkozom a kérdéssel.

— Ebben az esetben — kérdeztük — milyen döntés várható?

— Nem tudom — válaszolta mosolyogva az igazságügyminiszter —, csak annyit tudok, hogy én nem kérhetem föl a vádlottakat arra, hogy engedmények kérésével álljanak elő. Hangsúlyozom,

én nem bízathatom Windischgrätzeket, hogy a háziőrizetbevitelt kériék.

Pesthy Pálnak ez a kijelentése arra enged következtetni, hogy Windischgrätz kérelmét teljesíteni fogják. Megerősíti ezt Rubinek István nyilatkozata is, aki tanácskozott ebben az

ügyben Pesthy Pál igazságügyminiszterrel és erről a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Arravaló tekintettel, hogy Windischgrätz beteg ember, véleményem szerint

a Törek-tanács teljesíteni fogja kérelmét.

Az ítélet ellen az ügyésznek jogában van föl-szólamlással élni, ez azonban valószínűen nem fog megtörténni, mivel

az orvosszakértők is alátámasztják Windischgrätz kérelmét.

Valószínű tehát, hogy a Törek-tanács döntése nyomban jogerőssé válik és ennek alapján Windischgrätz azonnal háziőrizetbe helyezi-
kik.

Fölmerült annak a gondolata is, hogy

mi történik Nádosyval

abban az esetben, ha Windischgrätz magán-őrizetbe kerül. Az utóbbi napokban ugyanis Nádosy is rosszul lettől panaszodik és nagyon valószínű, hogy Windischgrätzrel együtt vagy ügyének elintézése után

ő is hasonló kérelemmel lép a bíróság elé.

Ezzel kapcsolatban a kormánypárt egy másik ügyvédképviselőjével, Szabó Sándorral beszélt A Reggel munkatársa Nádosy háziőrizetbe való helyezésének ügyében.

— Nádosy Imre háziőrizetbehelyezésének — mondotta Szabó Sándor — törvényes előfeltételei vannak és tudomásom szerint ennek alapján nincs akadály, hogy a volt országos főkapitány hasonló kérelemmel forduljon a törvényszékhez. Tekintettel arra, hogy Nádosy szintén gyöngélgedik, valószínűnek tartom,

a bíróság az ő házi őrizetét is elrendeli,

amennyiben Nádosy egyáltalán elszánja magát arra, hogy él ezzel a kérelemmel. Elvégre, ha Bachert háziőrizetbe lehetett helyezni, akkor Nádosyt is lehet...

A detektívek vasárnap elfogták az új löverseny-téren egy jó családból származó fiatal- embert, aki tikketteket hamisított

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután az új löversenyteren a pályát ellenőrző Bak Sándor detektív-főfelügyelő csoportja egy úri-családból való fiatalembert ért tetten

tikkettesaláson.

A totalizátor egyik pénztárosa azzal a panasz-szal fordult a detektívekhez, hogy az egyik nyerő lónak két azonos számú tikkettét váltották be a pénztárnál s amikor a két tikkettét összehasonlították, megállapították, hogy

az egyik tökéletes hamisítvány.

Leviczky Sándor detektív-főfelügyelő kiderítette, hogy a hamis tikkettét egy magas, elegáns fiatalember váltotta be, akit a pályán csakhamar meg is találtak. Kiderült, hogy Mészáros Ivánnak hívják, egy magasrangú vasuti tisztviselőnek elzülött fia, 24 éves és nincs állása. Azonnal kikérdezték, amire elmondotta, hogy egy kiskora lovasúttal együtt a megyeri pályán betört a totalizátor helyiségébe s ott egy kis tikketnyomó gépet lopott el, amelyet az új löversenypálya közelében egy bokorban rejtett el s a versenyszámok letulása után készítette a hamis nyerő tikketteket. A detektívek megtalálták a gépet és Mészáros Ivánt előlították a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy Megyeren nemcsak a totalizátorhoz tört be, hanem a megyeri löversenyter közelében társaságával együtt több más betörést is követett el. Angyal László detektív-főnöri vezető most nyomozást indított, hogy teljes bűnlajstromát összeállíthassák.

A régi Apollo-Kabaré

diadalmas győzelme

Royal-Orfeumban

Naponta
zsufolt nézőtér!

Jegyek 5-40 ezer koronáig

SZAKORVOSI

rendelő
vör- és nembetegok részére.
EZÜST SALVANSAN OLTÁS

Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32. I. om. J. Rókussal szombon

A megsebesült ludovikások jókedvűen cigarettázva beszélgetnek a helyőrségi kórházban a kenyérmezői „balesetről“

(A Reggel tudósítójától.) A kenyérmezői súlyos szerencsétlenség, amelynek két halottja és nyolc sebesülte van, országsszerte nagy megdöbbenést keltett. A Reggel munkatársa látogatást tett a Gyáli-úti I. számú honvédehelyőrségi kórházban, ahol a Budapestre szállított sebesültek fekszenek. Az I. számú pavillon első emeleti 58. számú kórtermében fekszik Nyíry Kamil, Jakabffy János, Botos Imre és Pálovi Endre. Ezek a könnyebb sebesültek. Velük szemben Mezey Mihály, Zahmenszky László, a szomszéd szobában pedig Lenkey Ödön és Rumincsk Lajos, akiknek sérülései súlyosabb természetűek. De ez utóbbiak is túl vannak az életveszélyen és néhány hét múlva gyógyultan hagyhatják el a kórházat. A bekötözött fejű fiúk sebet ma röntgenezik.

Valamennyien jókedvűek, egyik sem pa-

naszodik, cigarettázva beszélnek a „balesetről“.

Illetékes helyen kapott fölvilágosítás szerint a primitív kezelést igénylő aknavető, amelyek az a földadata, hogy páncélos tárgyakat tüsszön át, a háború idején is több ízben idézett elő hasonló baleseteket. A vasárnapi vizsgálat még nem tisztázta a robbanás pontos okát, de a föltevés az, hogy

a eső nem volt tiszta és ez idézte elő a katasztrófát.

Érdekes, hogy a most meghalt Horkay Lajos főtüzemester volt az, aki a ludovikások egy év előtti vesztémi innober, amikor egy ágyú fölrobbant, lélekjelenléténél elejtve vette a súlyosabb szerencsétlenségnek és ezért dícsérő elismerésben részesült.

Idősebb Ugron Gábor megrázó és szivbemarkoló jóslatai

A jelen eltorzult arca a mult tükrében

(A Reggel tudósítójától.) Idősebb Ugron Gábor parlamenti beszédei lapozzunk, amelyekkel korának e legnagyobb szónoki zsenije ünnepnapokká változtatta a régi képviselőház üléseit. Ugy hatnak a „robbanás“ szóközi kompozíciói, mint egy wagneri zenekar dübörgése:

az öreg Ugron a mult tükrében a jelent látta,

harminc-negyven év előtt elhangzott jóslatai háborzongalóan találók, az élő szó visszhangzó, eleven erejével hatnak ma is. Alljon itt néhány kiszakított mondat, kép, babonás gondolatfoszlány azokból a beszédekből, amelyek a „depraváció szennyes korszakában“ ostromolják a mindenkor kormányzókat:

Azon államokban, ahol alkotmányosság és szabadság van és szilárd alapokon nyugszik, nem tartják elvileg azt, hogy az állam tekintélyének és hatalmának mindenképp kell diadalmaszkodnia, mert az állam semmi cselekedetet nem követ el, azt mindig egy miniszter, vagy hivatalnok végzi el és nem az állam tekintélye, hanem annak a hivatalnoknak, annak a miniszternek intézkedése van megtámadva és annak tekintélye van veszedelemben.

A király iránt való hűség nem abban áll, hogy azt mi előnyünkre használjuk föl, hanem abban, hogy mi azt megvédelmezzük. Az a nemzetek, amely az önkör politikai iskolájából ki fog kerülni, ha egyszer a népek áradata megtámadná a királyt és ostromolná a királyi palotáját, nem védelmezné meg akkor a királyt lépésről-lépésre, s nem takarná a bejárás küszöbét saját holttestével és vérenek patkójával, hanem a veszedelem első pillanatában kiszolgáltatják a királyt, mert akkor az hasznos.

...De vajjon Tiberius császár nem felelős-e a kiontott véreért, azért, hogy ő maga nem ontott vért, vajjon Robespierre nem felelős-e a rémuralomért azért, hogy ő maga nem itélt senkit sem halálra, de megalkotta a prairiali törvényt, kinevezte a vérbírakat: és vajjon Gúizot, aki a júliusi monarchiát megbuktatta, mert a politikát a börzse vitte és a börzse kereste s találta föl az állam érdekeit, nem felelős-e azért, hogy maga nem játszott a börzsen, hiszen ő mondta híveinek: „enrichissez vous“. Igenis felelős és kell, hogy legyen felelős a kormány azon visszaéléseért, mert azokat nem ijgékelt büntető hatalmával sújtani.

A kereszténység első századában a keresztényeknek nem azt rendelte el a római hatalom, hogy tagadják meg Istenüket, hanem azt, hogy

áldozzanak a római állam isteneinek. A keresztények megtagadták a bálványokat az áldozatot. A prokonzulok, a tábornokok, a juris consultusok csodálkoztak azokon az egyszerű, tudatlan emberekben, hogy ők nem akarnak áldozni az állam isteneinek, amikor azok oly sokan vannak és hogy oly híven ragaszkodnak Isteniüköz, amely csak egyedül van. De a keresztények megtagadták makacsul az áldozást az állam isteneinek, amely állam istenei között egyik volt maga a császár és azért őket lázadóknak jelentették ki, mert a császárnak, az állami mindenhatóság személyesítőjének sem akartak áldozni. A prokonzulok elítélték s elküldték a keresztényeket a cirkusz porondjára, hogy vadállatok által szétszaggattassanak és a tömeg ezer meg százezer „Ave Caesar!“-t kiáltva, tapsolt és tapsolt a vadállatoknak és nem a hősöknek, mert a hősök nem éltek, csak meghaltak és haláluk által diadalmaszkodtak. En sem fogok az állami mindenhatóság isteneinek áldozni, mert Magyarország egész története azt bizonyítja, hogy a fejedelmi, az állami mindenhatóság ellen küzdve, védelmezte meg szabadságát és önkormányzatát, nem fogok az állami mindenhatóság isteneinek áldozni, mert őseink is az ellen küzdve tartották meg szabadságban a hazát.

Ugy tűnnek föl előttem a főpapok, mint a papírsarkány, amely ugyan az ég felé száll, de igen könnyen a föld felé rántható egy arany szénrál, amely a miniszter ur ideges kezében van. En vallásom főpapjait olyanoknak óhajtom, mint a sas, amely saját erejéből emelkedik magára és szárnyaiban van az erce, de van szabadsága is.

Csak az önkormányzat mellett lehet a katasztrófa idején egy nemzet erőt föntartani és úgy szervezni, hogy az ország egy csapással sem egy szarnok, sem egy betörő sereg által elfoglalható ne legyen. Centralizált országokban azé a hatalom a szabadság rovására, aki bírja a központi táviradi hálózatot. Centralizált országban azon küllellenség az ország, amely elfoglalta az ország fővárosát.

Nincs egy eszme, amely a nemzetet összekötné egy egésszé, a vezéreszme helyén a végletlen üresség távolg. A nemzeti szabadság iránt való vágy kétes hitté, gyamus reménygé változott át. Elvesztettük a multnak átérzését, amely hőseinket nevelte, elvesztettük a jövő iránti hitet, amely a vértanukat a halálban is boldogította; elvesztettük az

akaraterőt élni, amely a nemzetet ezredéves viszontagságai között is föntartotta, a merész koncepció helyén circulus vitiosus, az örök érzelmek helyén a cinizmust, a bátor harc helyén az önmegtagadást találjuk. Igaz, való, hogy az abszolutizmus megfosztotta hazánkat az alkotmánytól és szabadságtól és tette azt erőszakkal, véresen, mint a tigris, de nem jött el éjjelenként, mint a róka, visszalopni egyenként mindazt, amit nem mer egészben és egyszerre elvenni tőlünk.

Mit tesz az, kimondani, hogy a többség akaratának kell érvényesülni? Az egyes uralkodók abszolutizmusa helyébe egy parlamenti többség abszolutizmusát léptetn? Miért? Mert annak a többség akaratának erkölcsi föltételekkel is kell bírni, nemcsak erkölre nézve, de azon akaratnak, amelyet ők, mint többség érvényesíteni kívánnak, a nemzet többsége akaratának is meg kellene feleljen. Kell, hogy a közvélemény őket abban támogassa és ha a közvélemény nem támogatja, akkor az akarat, bármily többség álljon mögötte, törvény szerint érvényesülhet, de jogosulatlan marad. De voltak és vannak többségek, amelyek akaratát, mert e föltételek nélkül érvényesült, a világhistóriában mindig szomorú napokat tüntet föl. Hiszen a francia konvent szintén azokat az elveket hirdette, hogy a többség akaratának föltétlenül teljesülni kell és akt a többség akaratát elé mert állni, azt guillotinehoz vezették. Avagy Károly angol királyt nem a parlamenti többsége végeztette-e ki; vajjon XVI. Lajost nem a többség akaratából hurcolták-e vépádra? A többségnek föltétlen uralkodása és a kisebbségnek egyttal föltétlen elnyomása, mind ebből következik. Nem ez a parlamentarizmus alapelve, hanem igenis az, hogy a parlamenti kormányzat kompromisszumokból kell élni, hogy a két párt — a kormányzó lező és az ellenzék — egymást kellőképpen kiegyensúlyozza és hogy azok egymást nem legyőzendő ellenségek, hanem munkatársnak tekintsek. Az egyik az állam hajójának kormányát kezében tartja és adja az irányt; a másik pedig mint vitorla, föl fogja a levegőáramlatot és adja a mozgatóerőt az állam hajójának előreviteléhez. A pártok fölváltogazdasága pedig azon a célon és érdeken alapul, hogy egy pártnak sokáig a kormányon való uralkodása ne teremthesse meg a klkuralmat, hogy a fogadott barátoknak rendszere szűnjék meg és hogy az államhatalom kezelésében az az örökös tudat álljon mindig a kormányfőfelett, hogy követhetnek fognak az ellenzék a kormány padjaira, akik majd be fognak tekinteni az akték tömegébe és ott meg fogják találni a mi büntetket és visszaéléseinket.

A moszkvai kommunista párt degradálta Zinovjevét és kizárta Lasevicset, az ellenzék vezéreit

Moszkva, július 25.

Az Orosz Távirati Ügynökség jelentése szerint a szovjetunió kommunista pártjának központi bizottsága elhatározta, hogy Zinovjevot megfosztja a központi bizottság politikai irányításának tagsági tiszttségétől, Lasevicset pedig a központi bizottság jelöltjeinek sorából kizárja. Mindkettőt azaz eldől, hogy hivatalos minőségükben az ellenzék mozgalom vezetői.

Gyermekek Boldog Otthona

KRUDY GYULÁNE Hívosvölgy, II. Páfrány-ut 7. szám (83-as villamosnál). Telefon: Zuglitz 61. Elvállal már két éves kortól gyermekek nevelésére és üdülésre. Különleges hízókurák, Vésztény gyermekek átdása. Állandó orvosi ellenőrzés. Nyári sportok, gyógytorna, fürdőzés, homokstrand. Vésztékelt árak. Fudaközödni bármikor!

Selyemosztályunk megnagyobbítása céljából,

mosóosztályunk cikkei

teljesen elárusítjuk.

Árainkat ezen alkalommal oly föltűnő módon szállítottuk le, hogy azok

a legolcsóbb eladási árak felének felelnek meg

LÁSZLÓ és FEKETE BUDAPEST, IV. KERÜLET, KORONAHERCEG-UTCA 14-16.

Miért kellett Szalay Gabynek, az újpesti színház volt szubrettjének egy egész éjszakát ártatlanul az újpesti rendőrségen tölteni

Egy visszautasított kérő, aki Újpesten „főzserkesztő“, informálta hamisan a pesti újságokat Szalay Gabyról, aki a koplaló Lindeneck menyasszonya

(A Reggel tudósítójától.) Szalay Gabyt, az újpesti színháznak éveken át volt, ismert szubrettprimadonnáját, akit a pesti közönség Lindeneckkel való eljegyzése óta ismer, szombat este

3.000.000 korona ellopásával vádolva,

előállították az újpesti rendőrkapitányságra és egészen vasárnap reggelig őrizetben tartották. Vasárnap délelőtt azután megjelent a kapitányságon a főjelentő és bejelentette, hogy

a 3.000.000 korona megkerült

és így Szalay Gabi elhagyhatta a rendőrség épületét. Ennek a furcsa és titokzatos esetnek, amely a fiatal színész Újpesten közismert családját méltán döbbenette meg, a következők a részletei:

Szalay Gaby, aki édesapjának, Szalay Gábor polgári fiúiskolai igazgatónak lakásán lakik, szombaton délután átment a lakásukkal szemben levő Feith Gábor és Társa építészeti vállalkozó céghez, ahonnan telefonálni akart. Utlevélre ügyében akart beszélni valakivel, mert főlegény, a városigéti koplaló Lindeneck, újabb Pestre érkezik és a fiatal művésznő Bécsig elbúcsúzott utazni. Szalay Gabi a telefonbeszélgetés után leletette a kasszára a 3000 korona telefondíját és újból hazament a lakására. Alig teltől otthon egy órát, amikor detektívek jelentek meg a lakáson és a megremült, mit sem sejtő leányt bevitték az újpesti kapitányságra. Közben ugyanis is történt, hogy a Feith cég egyik tulajdonosa 3.000.000 korona hiányt fedezett föl a kasszában és ezt azonnal bejelentette a rendőrségen azzal, hogy az iradában a pénz eltűnése idejében csak Szalay Gabi fordult meg. A színész nő kénytelen volt követni a detektíveket, mert szülei kirándultak a cserkész táborba és így ő teljesen egyedül volt a lakásban. A rendőrségen kihallgatták Szalay Gabyt, kihallgatása után azonban nem bocsátották szabadon mindaddig,

amíg vasárnap reggel meg nem jelent a kapitányságon a főjelentő Feith cég egyik tulajdonosa és be nem jelentette, hogy az eltűnt 3.000.000 korona közben megkerült és az egész főjelentés csupán csak sajnálatos tévedés következménye.

Az egész ügynek érdekes hátteret ad az egyik reggeli újság vasárnapi számában közzétett cikk, amely igen kíméletlen hangon ír Szalay Gabyról és

amelyet a színész nő családja egy régen kikoszorózott főlegény rágalmozásának tart.

Ez az ur ugyanis a kikoszorózás óta állandóan kellemetlenkedett volt menyasszonyának, úgy, hogy abból kifolyólag egy becsületsértési pört is indított a család az újpesti járásbírószágon.

A főlegény egyik újpesti helyi lap főzserkesztője: N. G.

N. G. körülbelül egy évvel ezelőtt kezdett udvarolni a szép és fiatal színész nőnek, aki abban az időben az újpesti színház szubrettprimadonnája volt. Lapjában állandóan cikkezett Szalay Gabiról és úgy írt róla, mint sokra hivatalos, nagytehetségű és nagyjövőjű színész nőről. Hónapokig tartott ez a lankadaltan udvarlás, amíg végre N. G. főzserkesztő megkérte a leány kezét.

A leány azonban, aki nem volt tisztában érzéseivel és nem érzett vonalmat a különben jó külsejű és Újpesten tekintélyes állású fiatalember iránt, nem adott határozott választ, hanem gondolkodási időt kért. Ez alatt az idő alatt a kérő tovább is eljárt a leány szüleinek lakására és folytatta udvarlásait. Egyszer azonban Szalay Gaby füléhez jutott, hogy kéréje, aki már főlegénynek tartotta magát, mindenfelé olyan híreket terjeszt róla, amelyek élesen sértették női jóhírnevét.

A színész nő, aki ekkor már nem volt az újpesti színház tagja hanem a Király-utcai Trocadero-ban lépett föl kés színarabokban, erős szemrehányásokat tett a szerkesztőnek és kijelentette, hogy

tűnjön el a színe elől, mert sohasem lesz a felesége! Ettől az időtől kezdve a főzserkesztő valóságos hadjáratot indított Szalay Gaby és családja ellen. Mindenféle becsületes híreket terjesztett róluk,

nélkül leveleket írt egy a családnak, mint a család ismerőseinek, amely levelekben

írászakértők félreismerhetetlenül fölismerették a főzserkesztő elferdített írását.

A színész nő erre becsületsértés és rágalmozás címén főjelentést tett a főzserkesztő ellen és az újpesti járásbírószágon ebben az ügyben július 19-én már meg is tartották az első tárgyalást, amelyet azonban elnapoltak. Most pedig meg vannak győződve arról, hogy a megjelent kiélezett s tendenciózus támadás a főzserkesztő egy újabb üldözési formája, ami ellen nem is tudják, hogyan védekezzenek.

A cikk egyes passzusai és tendenciája világosan rávilágolnak a család szerint az újpesti főzserkesztő rosszkaratára.

A Reggel munkatársa fölkereste Szalay Gabit rákospalotai lakásán, aki kijelentette, hogy eltekintve az ügy másirányú kellemetlenségeitől, nem törődik a volt udvarló üldözéseivel. Várja a főlegényét, Lindenecket, akitnek polgári neve egyébként Alfréd Paul Holst s aki csak pár napra jön Pestre, azután Amerikába megy egy újabb koplalását abszolválni; azután pedig megtartják az esküvőt. A fiatalok már most szeretnék volna megesküdni, Szalay Gaby szülei azonban ragaszkodnak ahhoz, hogy az esküvőt csak az utolsó, az amerikai koplalás után tartassák meg. Hiába,

nem bíznak az olyan házasságban, amely koplalással kezdődik.

Lindeneck egyébként a menyasszonya kedvéért megtanult magyarul és a leveleit már magyarul írja neki...

H. A.

Kohlmann Adolfot, a szénapanamában bűnrészes Avena r.t. vezérigazgatóját vasárnap átszállították az ügyészségre

(A Reggel tudósítójától.) Annak idején részletesen beszámolt A Reggel a nagy szénapanama ügyéről, valamint arról is, hogy dr. Bartha Gyula rendőrtanácsos gyanúsítottként hallgatja ki az Avena vezérigazgatóját, Kohlmann Adolfot. Haas Béla ugyanis egy ideig az Építőbankkal társulva bonyolította le a katonai kincstárral szemben a szénaszállításokat, de amikor az Építőbank megbukott, új finanszió után nézett s ekkor társult be a szénaszállítási üzlethez 50% erejéig az Avena részvénytársaság. A nyomozás folyamán a rendőrség gyanusnak találta Kohlmann Adolf szerepét, mert a könyvek és tanuvalomások adatai szerint a vezérigazgatónk föltétlenül tudnia kellett arról, hogy Haas Béla megvesztegetés útján jutott a szállítási szerződésekhöz, az iratok a törvényszékre kerültek, ahol a vizsgálóbíró a terhelő adatok alapján

elfogatási parancsot adott ki Kohlmann ellen.

Kohlmann Adolf bizonyára érezte, hogy szorult a hurok körülötte, mert több alkalommal

igyekezett utlevelet szerezni, de nem kapott, mert nyilvántartották, hogy nyomozás folyik ellene. Tegnap, amikor az elfogatási parancsai egy detektív jelent meg a lakásán, a fia jelentkezett, aki kijelentette, hogy „a papa már régen nincs idehaza“. A detektív lement és a kapu előtt várakozott. Néhány percel később egy jól öltözött alacsony ember lépett ki a kapun, karján fölöttével. A detektív hozzálépett:

— Kohlmann vezérigazgató ur?

Csakugyan a vezérigazgató volt, aki a lakásán tartózkodott akkor, amikor a detektív ke-reste. A vezérigazgató tiltakozott az ellen, hogy az utcán igazolják és

autójába akart ugrani,

de amikor a detektív erőlyesebben lépett föl, le-hivatta a fiát, átadta neki fölöttjét és rezignál-tan így szólt:

— Megyünk a főkapitányságra.

Kohlmann Adolfnak már azelőtt is voltak ügyei a főkapitányságon, ahonnan vasárnap délután 2 órakor saját autóján szállították át az ügyészség fogházába.

ÚJ ÁRAI

<p>503 4 hengeres</p> <p>Alváz K 85 millió Torpedó, 5 üléses ... K 114 millió Spider, 4 üléses ... K 112 millió Berline, 5 üléses ... K 134 millió Coupé, 6 üléses ... K 144 millió Cabriolet, 6 üléses ... K 146 millió</p>	<p>509 4 hengeres</p> <p>Alváz K 70 millió Norm. Spider, 3 üléses K 83 millió Luxus Spider, 2 üléses K 86 millió Sport, 2 üléses ... K 98 millió Norm. Torpedó 4 üléses K 88 millió Luxus Torpedó 4 üléses K 90 millió Berline, 4 üléses ... K 102 millió Cabriolet, 2 üléses ... K 105 millió</p>	<p>512 6 hengeres</p> <p>Alváz K 135 millió Torpedó, 7 üléses ... K 183 millió Coupé, 7 üléses ... K 207 millió Berline, 7 üléses ... K 224 millió</p>
<p>507 4 hengeres</p> <p>Alváz K 113 millió Torpedó, 6 üléses ... K 150 millió Coupé, 6 üléses ... K 179 millió</p>	<p>+ 10% Luxusadó</p>	<p>519 A 6 hengeres</p> <p>Alváz K 220 millió Torpedó, 7 üléses ... K 279 millió Coupé, 7 üléses ... K 313 millió Berline, 7 üléses ... K 326 millió Cabriolet, 7 üléses ... K 339 millió</p>

Eladási osztály: VI, Váci-utca 12

Magyar Fiat Automobil RT

Telefon 124-53, 150-76

Tissot tanár, a francia Einstein, bejelenti az orvostudomány forradalmát

Minden betegséget penész okoz — mondja és mert a francia akadémia elhallgatja szenzációs fölfedezését, a sajtó útján fordul a világ nyilvánosságához

Páris, július 23.

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hét előtt a francia akadémia tudósainak D'Arsonval beszámolt azon évtizedes tudományos munkálkodás eredményéről, amelyet Tissot folytatott a párisi természettudományi intézetben és amely forradalmat jelent a biológia és az orvostudomány terén. Tissot neve nem ismeretlen a „hathatatlank” testülete előtt, a háború előtt

ő találta föl a gázalarcot,

amely tökéletes védelmet nyújt a mérgező gázok ellen. Mindamellett a párisi akadémia vonakodik Tissot szenzációs új tanait a nyilvánosság elé becsatolni, úgy, hogy

a francia tudós kénytelen kutatásait, amelyek az Einstein-féle elmélet horderejével veteksznek, a sajtó útján a világ tudomására hozni.

A Reggel munkatársa fölkereste Tissot tanárt laboratóriumában.

— Figyelmeztetem önt — kezdte a beszélgetést Tissot —, hogy nem vágyom sem hírré, sem kitüntetésre. Ebben a szép laboratóriumban dolgozom és minden eszköz rendelkezésemre áll, hogy tudományos kutatásaimat tovább folytassam. Einstein tanai átalakították a tudományt, bár a legrosszakarattal a támadásokkal kellett megküzdnie. Ha Franciaország tudósai nem hajlandók az én alapvető kutatásaimat méltányolni, akkor Rómában, Londonban, vagy ha úgy tetszik, Budapesten fogom őket a nyilvánossággal megismertetni. Abból indultam ki, hogy

mindent elfelejtettem, amit tudtam

és minden kérdést alapjában tettem vizsgálat tárgyává. Kiküszöböltem minden hipotézist és a legszigorubb determinizmussal dolgoztam... Kutatásaim eredményének lényege a következő: Az állati, illetve emberi szervezet nem más, mint organikus penész. A baktériumok erjedés útján keletkeznek a penészből. Mivel a penész a gombák egy fajtája, a növények is organikus penészből állnak. Mi okozza a betegségeket? Kutatásaim szerint: kóros (patogén) penész.

Fölfedeztem a kukoricapenészből a tifusz-láz, a huzapenészből a differitisz, a rizs-penészből a malária kórokozóját. A szifilisz a majmok szervezetét organikus penésze okozza. A sárgarépa penészből a sarlach, a burgonyapenészből pedig a párányhímlő kórokozóját sikerült kitenyésztennem.

A Koch-bacillus, amely a tüdővést okozza, nem más, mint az emberi test organikus penészeinek egyik hasadási terméke. A tuberkulózis tehát spontán eredetű és a származását magyarázó összes teóriák ezzel megdőlnék. A rák is spontán keletkező betegség, amelynek kórokozója az emberi szervezet organikus penészből tenyészik ki. Eppen ezért a rákot nem szűrővel, hanem csak operációs úton lehet gyógyítani.

— Legyen szíves megmondani tanár ur, hogy az ön fölfedezései csupán tudományos szenzációk vagy pedig kihatással lesznek a mindennapi életre?

— Ne felejtsek el, hogy mindez csak a kóros penésze vonatkozik és az embernek egészséges növényekkel továbbra is nyugodtan táplálkozhatnak. Minden esetre azt ajánlom, hogy a szakácsnők mossanak kezet, ha krumplit hámoznak, mert a krumplipenésztől híműt kaphatnak és a gyerekeket ne etessék zabliszttal, mert a penészes zab hastífuszt okoz. Az embereknek a kóros penésztől kell óvakodniuk, mert minden betegségnek ez a megalágya...

M. B.

Ügyvéd és miniszteri tanácsos afférje az igazságügyminiszteriumban

(A Reggel tudósítójától.) Szombat délelőtt kinos affér játszódott le egy budapesti ügyvéd és az igazságügyminiszterium egyik tanácsosa között. Az ügyvéd, dr. Gál Endre kérvényt akart beadni az igazságügyminiszterium iktatóhivatalába. A hivatal ajtaja zárva volt és előtte jó sokan várokoztak, akiket sorban, egymásután becsatoltak be a terembe. Az ügyvéd hivatkozva arra, hogy a hivatalokban az ügyvédek a magánfelek előtt soronkívül szokták beocsátani, ezáltal is

a tömeg előtt akart bejutni.

A szolgálatot teljesítő hivatalnokok azonban nem engedték be és közölték vele, hogy Wladár miniszteri tanácsos rendelkezése értelmében senkit soronkívül beocsátani nem lehet. Dr. Gál Endre erre bement a tanácsoshoz és kérte, hogy változtassa meg rendelkezését. Azzal érvelt, hogy az ügyvéd hivatalos útján nem várokozhatik minden alkalommal annyit, mint a magánfelek, akiknek egyetlen elintézni való ügyük van. Wladár tanácsos azonban visszatartotta az ügyvéd kérését és kijelentette, hogy

soronkívüliség az igazságügyminiszteriumban csak főispánoknak és nemzetgyűlési képviselőknek jár.

Az ügyvéd erre újabb érvekkel próbálkozott, de a tanácsos éles hangon szavába vágott:

— Ajánlom magamat!

— Ilyen terrorisztikus módon nem lehet érvekre válaszolni! — felelte ingerülten dr. Gál.

— En is ajánlom magamat! Majd a Kamartól kérek orvoslást!

Ezzel nyomban elcsittelt az Ügyvédi Kamarához, ahol

elégtételt kért a sérelemért.

Hír szerint a Kamara sürgősen foglalkozik majd az esettel és azzal a kérdéssel, hogy az ügyvédek soronkívüliség illesse meg a hivatalokban.

CYÁN-1 van!
nál csak
DITRICHSTEIN
J. 116-54
J. 116-55

Háromszobás utcai komfortos lakás

berendezéssel, esetleg anélkül jutányosan átadó
Ertekezés d. u. 2-4 óra között VI. Teréz-körút 1/B. II. 5

Budapest székesfőváros gyógyfürdő és forrásvállalatai

Szent Gellért gyógyfürdő és szálló

(A régi Sárosfürdő radioaktív hévforrásai)

Termálfürdők. Iszapkezelések a világhírű Kolopi rádiusos gyógyiszappal. Szénsavasfürdők. Hőlégkezelések. Elektromos gyógy módok. Inhalatorium. Pneumatikus kamra. Vizgyógyintézetek napfürdővel. Gyógytorna-Zander.

A legmodernebb berendezésű és felszerelésű elsőrendű családi szálló. Mérsékelt árak.

Széchenyi-fürdő

(Városliget, a földalatti villamos végállomásánál)

970 méter mélységből feltörő 74 C^o-os artézi hőforrás által táplált gyógyfürdő. A főváros legnagyobb fürdője. Társas (gőz)- és kád-fürdők. Modern népfürdők

Rudas-fürdő

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő. Kádfürdők. Fedett uszócsarnok

Hungária-forrás

A budai forrás csoport rádiumban és lithiumban leggazdagabb forrása. Vese-, hólyag- és mindennemű anyagcserebántalmak ellen kiváló gyógyhatású.

Az ivókurák az Erzsébet-híd budai hídfőjénél levő modern ivócsarnokban és az azt övező parkban végezhetők.

A Hungária-forrás vize lehűtve és szén-savval telítve mint „Harmatvíz” kerül forgalomba s elsőrendű borvíz és üdítő ital

